

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 243 — Štev. 243

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 12, 1941 — PETEK, 12. DECEMBRA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

RUSIJA ZVESTA DO DEMOKRACIJ

"PRAVDA" NAZNANJA, DA SE BODO RUSI BORILI, DOKLER NE UNIČIJO HITLERJA IN NJEGOVE TOLPE
SOVJETI NE BODO SKLENILI NOBENEGA SEPARATNEGA MIRU Z NEMČIJO. — BORBA BO DO KONCA

JAPONCI SO BILI POGNANI Z LUZONA

Japonci so imeli velike izgube, ko so hoteli zavzeti Luzon. — Vojni urad potrdil vest o potopu japonske oklopnice. Tudi druge ladje potopljene.

Glavni stan ameriškega poveljstva na Filipinih naznanja, da se je le maljen japonski oddelek izkrcal pri Legaspuju, na jugu otoka Luzon. Podrobnosti poročil pa o tem ni. Na severu Luzona so se Japonci izkrcali v Aparriju, toda Amerikanci so jim vstavili prodiranje v notranjost otoka.

Japonci so bili poginani na zal na obrežje in okraj okoli Aparri je zopet v ameriških rokah.

Ena sama izjema do popolnega uspeha je bilo na nekem letališču, približno šest milj od Ilagana. Tudi se so Japonci spustili s padali na letališče. Zdaj se zbirajo filipinski vojaki, da bodo pregnali ali uničili napadalce.

Iz Washingtona poročajo, da je bila druga japonska bojna ladja od 29.330 ton poškodovana in da so letalci, ki so pridrženi k mornariškim vojakom, potopili eno lahko japonsko križarico in tudi neki rušilec. Nekaj ur prej je Vojni urad naznanil potop bojne ladje Haruna blizu Filipinov.

Znajo je, da so tudi ameriške bojne ladje v stalnih bojih z japonskimi bojnimi ladjami v vodovju okoli Filipinov, toda poveljnik ameriškega brodomstva v Aziji admiral Thomas C. Hart molči.

Naznanjeno je tudi bilo, da je bil en japonski aeroplan izstreljen blizu gorskega rudnika Bancayna.

Iz poročil, ki so pa zelo kratka, je mogoče posneti, da je vsako japonsko napredovanje na Filipinih bilo vstavljeno.

Gostija interniranih fašistov

Na Isle of Man pri Angliji je interniranih nekaj članov angleške fašistične unije. To so menda edini internirani fašisti, ki se jim dobro godi. Nedavno jim je neka ženska poslala šest kokiš, 31 funtov tomatov, pet funtov špeha, tri duete jaje in dvajset funtov težak roast-beef.

Internirani fašisti imajo dobra stanovanja, dosti prostega časa ter smejo pisati svojim sorodnikom in prijateljem. Angleški fašisti so se zadnji čas precej uneli. Nekateri so se začeli že javno kesati svojega prejšnjega početja.

Lov na "petokolonce"

Vojni departament poroča, da so začeli na zapadni obali sledovati člane "pete kolone." Državna policija je gasila v bližini Port Angeles, Wash., celo vrsto ognjev, ki so bili vsmerjeni v obliki puščice proti Seattle.

Namen ognjev je bil nedvomno pokazati ponoči sovražnim letalcem pravo pot.

Kongres razglasil vojno stanje z Nemčijo in Italijo

Ko je večeraj Nemčija napovedala Združenim državam vojno in ji je tudi Italija takoj sledila, tudi ameriški kongres ni odlašal in omahoval, temveč je v kratkem času sprejel resolucijo, ki naznanja, da so Združene države v vojnem stanju z Nemčijo in Italijo.

Predsednik Roosevelt je kongresu poslal svojo poslanico, v kateri pravi, da je Nemčija na svojem potu za osvojenje sveta napovedala Združenim državam vojno in da je svojo oboroženo silo poslala tudi proti zapadni polobli.

Tekom dveh in tri četrt ure, ko je bila predsednikova poslanica prebrana v senatni in poslanski zbornici, ste obe zbornici sprejeli resolucijo, da je vojno stanje Združenih držav z Nemčijo in Italijo in jo je predsednik podpisal ob 12.26 popoldne.

HULL SE NI ZMENIL ZA NEM. POSLANIKA

Ko je večeraj nemški poslaniški namestnik dr. Hans Thomsen prišel v urad državnega departamenta, ga je državni tajnik Cordell Hull popolnoma prezl. Z dr. Thomsenom je bil prvi poslaniški tajnik Herbert von Strempele in sta skoro eno uro čakala državnega tajnika Hulla. Ko je prišel Hull, se za nemška diplomata ni niti zmenil. Iz svojega urada pa jima je poslal naročilo, da se naj zgledita pri ravnanju urada za evropske zadeve Atherthonu, čegar urad se nahaja eno nadstropje nad Hullovim uradom.

Nekaj časa za dr. Thomsenom je prišel italijanski poslanik Ascanio dei principi Colonna, katerega pa Hull tudi ni sprejel, temveč ga je poslal k Jamesu Clementu Dunnt, političnemu svetovalcu o evropskih zadevah.

Delavstvo strnilo svoje vrste za obrambo dežele

Med unijami obeh velikih konkurenčnih organizacij ni nobene razlike več v prepričanju, da mora napeti delavstvo vse sile in pomagati vladi v njenih prizadevanjih.

Voditelji unij Ameriške delavske federacije in CIO po vsej deželi so začeli mobilizirati svoje blagajne in svoje članstvo za civilno in vojaško obrambo.

Narodni delavski voditelji, ne oziroma se, kateri organizaciji pripadajo, so sklenili prepovedati oziroma preprečiti vse stavke v namenu, da zagotovijo neovirano produkcijo municije in orožja.

Predsednik Ameriške delavske federacije William Green je sklical sestanek izvršilnega odbora, da s svojimi tovariši stoddostno onemogoči stavke Federaciji pripadajočih delavcev.

John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, je bil prav do japonske vojne napovedi navdušen izolacionist ter v političnem pogledu vnet prištev Wheelerja in Lindbergha.

Kakorhitro je pa storila japonska vlada največjo nesramnost, kar jih pozna zgodovina — da je tekom mirovnih barantanj napovedala Ameriki vojno — se je John L. Lewis vsem prelevil in spremenil. Člane svoje organizacije je

pozval, naj vztrajno in nesebično podpirajo ameriško vlado prav do dne, ko bo uspešno premagala Japonsko in vse svoje druge sovražnike.

Mnogo unij je pozvalo svoje člane, naj se lotijo civilnega obrambnega dela.

Thomas Lyons, predsednik newyorške države Delavske federacije, ki ima poldrugi milijon članov, je brzojavno obljubil guberniju Lehmannu, da bo članstvo sodelovalo, kjerkoli ga bo država potrebovala.

Newyorški državni industrijalni unijski koncil, govorec v imenu enega milijona CIO članov, izdeluje načrte za mobilizacijo svojega članstva za civilno obrambno delo.

Mednarodni izvršilni odbor United Automobile Workers (CIO), je v imenu 700.000 članov sprejel resolucijo, s katero jamči neprekinjeno produkcijo v avtinih in zrakoplovnih tovarnah.

Izvršilni odbor Amalgamated Clothing Workers (CIO) je predsedniku Rooseveltu brzojavno obljubil podporo vseh svojih članov ter mu daje na razpolago vso svojo blagajno.

AMERIKANCI SILIJO IZ ANGLIJE

Mnogi Amerikanci, ki so v angleški vojaški službi, bi se radi vrnili v Združene države ter se v ameriški uniformi borili proti najnovejšemu sovražniku — Japoncem.

Angleški in ameriški uradniki v Londonu se zaenkrat še niso odločili, kaj naj store v tem pogledu, vendar se zdi, da bo skoro vsem izpolnjena želja.

Ameriško poslanstvo je naravnost preplavljeno s prošnjami za potne liste.

Na Angleškem otočju je približno 15 tisoč Amerikancev v angleški vojaški uniformi, po drugih angleških frontah pa tudi kakšnih 15.000.

Prvi "American Eagle" skvadron angleške zračne službe je vprizoril izza nedelje že več napadov na nemške postojanke v zasedeni Franciji. To naj bi bila nekakšna osveta za japonske napade na Pacifikum.

Neki pilot je rekel: — Doslej se nisem videl človeka, ki bi bil prežet s tako bojaželjnostjo kot so prežeti ameriški letalci. Vsi brez izjeme pravijo: — Če ne nimamo prilike napasti Japoncev, naj za namo domstek že vsaj Nemce točemo!

Z zadnjega poleta 'n a d Francijo se ni vrnilo deset letal. Med pogrešanimi letalci pa ni nobenega Amerikanca.

Šest mesecev so mu navrgli

Iz Buffalo poročajo, da je bil na ameriški strani meje aretiran 26 letni Steve Krapko. Izdajal se je za ameriškega državljana, v resnici je pa Kanadčan, potomec ukrajinskih starišev. Ko ga je sodnik obsodil, ker je dal naselniškim oblastim napačne podatke, je Krapko vzkliknil: — Vrag naj vzame še Združene države!

Sodnik mu je za ta vzklik navrgel še šest mesecev ječe.

PERSHING SE JE PONUĐIL V SLUŽBO

General John J. Pershing, bivši ameriški vrhovni poveljnik tekom prve svetovne vojne, je predsedniku Rooseveltu poslal pismo, v katerem je ponudil svojo službo v katerikoli lastnosti v vojni proti Japoncem.

Pershingovo pismo se glasi: "Dragi gospod predsednik: Vsi Amerikanci so združeni v enem mišljenju — da prevzamemo kakoršnikoli delež v obrambi svoje domovine.

Kot eden med milijoni nudim svojo službo na kakoršnekolikoli mestu, kjer bi s svojimi iskrenjavnimi in svojo močjo mogel do zadnje unče pomagati v vojni.

Z največjim zaupanjem bom pod Vašim mirnim in odločnim vodstvom obdržal svoje ravnotežje navzlic zahrbtnim vdarcem.

Ostajam iskreno Vaš John J. Pershing."

Predsednik Roosevelt mu je odgovoril: "Dragi general: Sijajni ste. Vedno ste bili — in vedno boste. Zelo sem Vam hvaležen za Vaše pismo z dne 10. decembra. Po modri postavi niste bili nikdar vpokojeni. Še vedno ste v aktivni službi in Vaša služba bo mnogo vredna. Vedno iskreno Vaš Franklin D. Roosevelt."

Produkcija vojnega materiala bo podvojena

Vojni stroški bodo nedvomno narasli na 150 tisoč milijonov dolarjev. — 100 letal in 33 tisoč tankov na leto.

Supply Priorities and Allocations Board je izjavil, da bo treba vso narodno delavnost in normalno ("civilno") gospodarsko življenje prilagoditi stalnemu skrajnim vojskim potrebam.

Board priporoča podvojitev produkcije vojnega materiala ter uveljavljanje "programa zmage", kar bo veljalo približno 150 tisoč milijonov dolarjev.

Izza lanskih nemških zmag v zapadnem in severnem delu Evrope pa do japonske vojne napovedi je dovolil kongres v svrhu oboroževanja približno sedemdeset tisoč milijonov dolarjev.

Vojno produkcijo bo treba tako pospešiti, da bodo ameriške tovarne proizvedle najmanj po stotisoč letal na leto in najmanj trideset tisoč tankov.

Senator George, predsednik senatnega finančnega odbora, je mnenja, da bo trajala vojna z Japonsko najmanj tri leta ter da bo zahtevala od ameriškega naroda tako velike žrtve, d si jih zaenkrat nihče niti predstavlja.

Sidney Hillman, soravnatelj urada produkcijske uprave, je pozval vse delavce, naj povečajo svoje napore pri produkciji pušk, tankov, letal in oru-

gih vojni potrebščin. To ni potreba samo za poraz Nemčije in njenih zaveznikov, pač pa tudi za zgraditev novega sveta, temelječega na miru in varnosti.

— V vojni smo, — pravi Hillman v svoji poslanici. — Topovi, letala in ladje, ki ste jih vi zgradili, že branijo našo posest in sipajo smrt na sovražnika. Naša zmaga je odvisna od večje in večje produkcije v delavnici demokracije.

— Danes so na bojni fronti naši vojaki, mornarji, letalci in industrijalni delavci. Naši boreci se zanašajo na našo izvežbanost in energijo. Naši delavci bodo dokazali, da so v produkciji in borbi kos vsaki zvezi suženjskih narodov.

V ponedeljek bo imel najnosijo zborovanje izvršilni odbor Ameriške delavske federacije.

Jo naročilo Johna L. Lewisa je vodstvo 50. okraja U. M. Workers izjavilo, da brez dovoljenja izvršilnega urada ne bo dopustilo nobene stavke ter je pozvalo okrajne uradnike, naj v vseh ozirih sodelujejo z vlado.

Okrajna načelujeta Lewisova hči Kathryn in O. E. Gassaway.

Italjan dezertirajo k Rusom

Mnogo italijanskih vojakov je bilo poslanih proti Rusom; ker pa niso bili posebno dobro oboroženi in tudi niso imeli tople obleke, so dezertirali in se predali Rusom.

Nek švicarski zdravnik, ki je v vojaški bolnišnici v Milanu, pripoveduje, da so mu ranjeni italijanski vojaki povedali, da se Nemci niso brigali za njihove najnujnejše potrebe, ko so jih poslali v ogenj in da je prišlo pogosto do spopadov med nemškimi in italijanskimi vojniki za zavetišča in živino.

Meščani naj se preselijo na deželo

Wm. H. Murray, bivši župan Oklahoma City, je rekel o priliki svojega 72. rojstnega dne: — V mestih se bodo kmalu začeli veliki nemiri. Za nič na svetu bi ne hotel živeti v mestu. Meščani, ki mu je kolikoj mogoče, naj bi se preselili na deželo. Daleč proč od deželne ceste naj bi kupil tri akre zemlje ter si postavil dom. Začel naj bi pridelovati sadje in sočivje. Vse, česar bi sproti ne porabil bi konserviral in konserve v zemljo zakopal, da bi imel pozneje kaj jesti. Papirnati denar bo kmalu brez vsake vrednosti.

Nasprotnik vojne obsojen na tri leta

Sodnik Guy L. Fake v Newarku, N. J., je poslal za tri leta v zvezno kaznilnico 32-letnega igralca Normana A. Chilquista, ker ni hotel zadostiti predpisom vojaške postave.

V zveznem okrajnem sodišču je igralec prebral izjavo, naj bi se mladi možje ne udeleževali bojev, ampak naj bi pometali proč svoje orožje ter začeli širiti resnični krščanski socializem.

Sodnik Fake je izjavil: — Res je, da je imela Amerika Benedicta Arnolda, ki je prodal svojo deželo za skledo leče. Tudi zdaj imamo Benedicta Arnolda, ki se prodaja za napačno modrost.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation).
Frank Rakovec, President; J. Lopeza, Sec. - Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.00; za pol leta \$3.00;
za četrt leta \$1.50. - Za New York za celo leto \$7.00; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.00; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

TRŽAŠKI PROCES

Pred leti, ko je bil Mussolini še socialist in pacifist, je tako ognjevit govoril in pisal proti vojni, da je bil zavoljo tega večkrat zaprt.

Ko je začela Italija leta 1911 napadati Turčijo, je zagrešil sabotažo. Aretiran je bil zaradi poškodovanja železnih tračnic, da bi s tem onemogočil transport vojaštva.

V senzacionalnem procesu se je Mussolini sam branil ter zaključil svoj dve uri traja govor takole:

— Če bi bil na vašem mestu, bi samega sebe obsodil, ker sem vstaš. Če me oprostite, mi boste storili uslugo; če me obsodite, mi boste izkazali čast.

Sodišče ga je oprostilo.

Prejšnji teden se je začel v Trstu pred posebnim tribunalom za zaščito države proces proti šestdesetim osebam, obtoženim istega zločina, ki ga je bil zagrešil Mussolini pred tridesetimi leti. Med obtoženih je precej Slovencev, predvsem študentov in profesorjev. Drugi so Italijani, katerim je začel po letih predsedati Mussolinijev režim ali se pa sploh nikdar niso z njim strinjali.

Obtožnica jih dolži zaročniškega gibanja, ki se je začelo leta 1939 v Trstu in po okoljskih provincah. Iz dokumentov, ki so jih zaplenili Nemci ob zavzetju Beograda, je bilo razvidno, da so bili zaročniki z zvezi z jugoslovansko vlado.

Njihov namen je bil s pomočjo sabotaže otežkati oziroma onemogočiti transport vojaštva in vojnih potrebščin ter pogoniti v zrak več municijskih tovarn. S takimi sredstvi so baje skušali uglasiti pot sovjetskemu režimu v Italiji in Jugoslaviji.

Povrh vsega jim obtožnica tudi očita, da so stregli Mussoliniju po življenju in da je leta 1938 začasa svojega obiska v Kobaru le za las ušel smrti.

Nameravani atentati niso za Mussolinija nič novega. Predno mu je bilo trideset let, je bilo njegovo življenje že par krat v nevarnosti. Drugi atentati so sledili v prvih letih fašističnega režima. Nekoč je streljala nanj neka polblazna Irka in ga ranila na nosu. Pri neki priliki je bomba zdrobila šipo pri njegovem avtomobilu, padla na cesto in eksplodirala, ne da bi ga ranila.

Spočetka je bilo atentatorjem prisojenih po petnajst let ječe. Pozneje je bila določena zanje smrtna kazen.

Tržiški proces je za Italijo velika senzacija. Tudi inozemski listi pišejo precej o njem.

Nekateri ga smatrajo kot znamenje nezadovoljstva s fašističnim režimom, posebno odkar je Mussolinijev režim popolnoma pod Hitlerjevo peto. Drugi so mnenja, da je vse skupaj zasnovala Mussolinijeva vlada, da bi združila okrog sebe ves italijanski narod.

Z istim namenom je baje dal vpriporiti Hitler meseca novembra 1939 atentat na pivnico v Monakovem, ki je povzročil smrt nekaterih nacističnih voditeljev, kajti drugače si skoraj ni moglo tolmачiti, kako je mogel Hitler komaj par minut pred razstrelbo odnesti pete.

Himmler posvaril Hitlerja

Načelnik nemške tajne policije Gestapo, Heinrich Himmler, je s svojim prigrigovanjem dosegel pri Hitlerju, da je prenehal z nadaljnjo ofenzivo proti Moskvi. Himmler je Hitlerju rekel, da je nemška armada imela že dovolj izgub in da bi se nadaljnje velike izgube povzročile nemir v domači fronti.

Poveljnik nemških armad pred Moskvo feldmaršal von Boek je Hitlerju zagotovil, da bi mogel zavzeti Moskvo še pred Božičem, ako bi dobil 20 novih divizij, to je okoli 300 tisoč vojakov.

Himmler pa je Hitlerju po-

vedal, da bi bila civilna morala zelo omajana, četudi bi bila Moskva zavzeta s tako velikimi izgubami.

Ladja z ujetniki torpedirana

Italjansko vojaško poveljstvo naznanja, da je angleška podmornica torpedirala italijanski transportni parnik, ki je bil na vožnji iz Afrike v Italijo. Parnik je vozil 2000 angleških vojnih ujetnikov iz Afrike.

Denar za Holandsko Guiano

Zvezna zakladnica naznanja, da so v zvezni novčarni nakovali pol milijona holandskih novcev po deset centov za holandsko Guiano.

Tak novce je vreden desetino holandskega goldinarja, ki predstavlja v sedanjem času vrednost 53 centov.

Novi noveci bodo posebno prav prišli ameriškim vojakom na Holandski Guiani. Nakovala jih je novčarna v Philadelphia.

ZENITNA PONUDBA

Vdovec, Slovenec, star 40 let, se želi seznaniti s slovenskim dekletom ali vdovo v starosti od 30 do 40 let v svrhu ženitve. Imam lepo farmo za satje vredno do \$10,000.

Katero veseli, naj piše in priloži sliko na naslov: — "Vdovec", c. of "Glas Naroda," 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Jugoslovanski dan v New Yorku

V vseh letih, odkar živim v New Yorku, sem se vdeležila samo par proslav Jugoslovanskega dneva ujedinenja. In nikdar ne mislite, da je to bila navadna zanikrost in brezbriznost, zdaleč ne, kajti že od malega sem bila trdno slovenskega prepričanja. Vgledu pa menda ne napravim tega videza na zunan, kajti mi dolgo tega, ko mi je neka ugledna jugoslovanska osebnost indirektno namignila, da sem preveč poamerikanjena, ali nekaj sličnega. Na to opazko sem bolj ponosna kot nejevoljna, kajti to spričuje, da je celo slovenski delavski pesnik in pisatelj v Ameriki mogoče biti dobra in celo do gotove mere pristna Amerikanka brez tega, da bi pri tem trpelo njeno slovenstvo ali narodna zavest. Vedno sem verjela, da dober državljan ali državljanka svoje nove domovine mora biti edinele oni, ki se trdno in s ponosom zaveda svoje lastne narodnosti. V nas polje kri naših prednikov, ki so kultivirali naše ljube domače kraje, ki so se borili proti Turkom, proti nasilju vseh vrst, in predvsem, ki so imeli v sebi moč vztrajati pri tem, da so ostali Slovenci v tujini vplivom in zatiranju. Potomeci takih prednikov morejo doprinesiti Ameriki veliko vrednost — zakaj bi torej ne bili ponosni in zavestni glede svojega izvora in se čutili obremenjeni zvestosti in svobodne državljanke naše velike in svobodne nove domovine? Vsi mi, ki se globoko in verno zavedamo vrednote državljanstva Združenih držav, smo vsak čas pripravljani, da se borimo in delujemo za naše lastne, kot za pravice vseh, ki se obračajo v teh težkih dneh do nas, ki se uživamo svobodo in ki se še moremo sklicevati na svoje ljudske pravice. Nihče naj ne bo v strahu ali dvomih radi nas, ki nam je začela Amerika precej v bistvo; kdor se močno zaveda svojih pravic in svobod, se bo zmiraj boril za pravice in svobodine sočloveka.

In baš zato, ker so mi pri srcu pravice in svobodine človeka posameznika, kot pravice ljudstva sploh, sem bila hladna napram takorekoč uradnim proslavam naše predvojnje Jugoslavije. Čitala sem mnogo in vedela marsikaj, s čemer se nisem mogla strinjati niti ne kot delavka, še manj pa kot delavska intelektualka. Moji očji rojaki v Primorju so imeli pod peto fašizma medtem, ko so razni predstavniki Jugosla-

vije apizali Italijo in se ji prikupovali, malo ali nič se brigali ali zavedajoč, da roka, ki so jo poljubovali, krepko tišči v dlani nož, da zadene smrtno rano še preostalemu slovenstvu in jugoslovansku sploh. Narodno in delavsko zavedni naši mladi pesniki in pisatelji so morali v "osvobodjeni" svoji domovini okušati Veliko Kikindjo. Glavnjačo, itd. O domovini je bila mlada in polna grehov, in taki, ki smo videli marsikaj, smo danes prvi, ki smo pripravljani pozabiti ali vsaj prezreti vse te pregreške ter pomagati nesrečnemu ljudstvu, da si zgradi boljše bodočnost v okviru obnovljene in v vseh ozirih izboljšane svoje domovine.

Š to veliko željo v srcu smo se letos mnogi udeležili proslave Dneva Ujedinenja. Pri tem dnevu, ki je bil obhajan v Arlington Hall, dne 7. decembra, je sodelovalo 30 različnih društev in kulturnih skupin. Od slovenskih je bil zastopan samo pevski zbor "Slovan", a v zvezi s tem je bilo videti na proslavi mnogo Slovencev.

Udeležba je presenetila vse in še posebno pripravljani odbor, ki se ni nadejal tolikšnega poseta, pa je zato moral na svojo žalost in veselje obenem upoštevati, da je bila obeležna poljska dvorana veliko premajhna za tolik navsil posestnikov proslave. Razpoloženje je bilo v zvezi s tem v vročini in notranji dvoranji prvotnosti.

Tudi programu je publika sledila zelo verno in z velikim zanimanjem. In ko smo se po končanem programu sili kakor sardela, da si najdemo kak primeren kotiček, kjer bi se pogovorili s prijatelji in znanci, je bilo se dobro volje. Po zdravljali smo se vseprek in karja očesa očividno niso čutila pritiskov tujih pet in podplatov, kajti ni enega kislega obraza ni bilo opaziti nikjer.

Program pa moram seveda opisati, ker je bil dober in zanimiv. Atraktivna vsa programa je bila brezdvomno Zinka Milanov, sopranistka Metropolitan opere, ki je zapela med drugimi tudi venček slovenskih popevk, zakar smo jo, kajpada, nagradili z velikim odobravanjem. Zinka poseduje krasen in močan sopran ter je tudi kot oseba zelo priključna in vrla žena. Po programu je ostala med narodom kakih par ur in tako smo si mnogi vzeli priliko, da smo ji osebno čestitali na njenem lepem petju.

Druga velika atrakcija je bil bariton ruske opere v Parizu, Milan Petrovič, ki je tudi po dal nekaj krasnih pesmi, katere je občinstvo sprejelo z navdušenim odobravanjem. Oba umetnika je spremljala na klavirju gospa Elinor Petrovič, ki je z njima delila odobravanje navdušene publike.

Jugoslovonom dobro znan tmet "Raša in Mirko of Pent House Cluba" je nastopil s pesmijo četnikov in drugimi. Z velikim aplavzom je bila sprejeta posebno četniška pesem, zakaj vsak izmed nas je v duhu gledal te junake kako se hrabro borijo za svojo in svoje domovine svobodo.

Slovenski pevski zbor "Slovan" je nastopil s par pesmimi. Pracej peveev "je manjkalo" a kljub temu je "Slovan" zapel zelo dobro in je bil deležen prišernih ovacij od strani občinstva. Zbor je vodil Mr. I. Hudé — na klavirju je spremljala Miss Majcen.

Hrvaški pev. društvo "Jedinstvo" pod vodstvom Mr. Emila Blaževića, in ob spremljanju Miss Florence Winselman, je sodelovalo ob začetku ter ob zaključku programa ter nastopilo tudi med programom s par pesmimi. Ta zbor ima par izbornih pevki in je bil dan posebno dober v pred-

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah
Terezijina Polka
Na planticah - valček Rev. M. 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBOURICA - M. M. 577
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
463 West 42nd Street, New York

vajanju slovenskih pesni. Da je zelo priljubljen na splošno med Jugoslavi, je pokazal velik aplavz, ki je sledil slehernemu nastopu "Jedinstva."

Tudi govornikov se moram dotakniti, da si ne nakopljem njih srda na glavo. Prvi je nastopil predsednik pripravljalnega odbora, Mr. Klement Maraciti, ki je imel to smolo, da je pozabil omeniti pravočasno Slovence in Ruse, zakar je bil iz občinstva pobaren, zakaj da velikega in malega brata izključuje, ko govori o borbi in zopetnem oživljenju Jugoslavije? Brez Rusov ne bo nič, so menili bratje Jugoslavi, in govornik je dejal, da ni namenoma izpustil Rusov piti Slovencev, pač pa da se njegov govor dotle nanašal na stvari, ki so se nanašale predvsem na Srbe in Hrvatce ter Jugoslavijo kot državo. Naj bo že kakor hoče, opazili smo, da se je tretja pred našo jugoslovansko publiko danes resno ozirali nato, da se ne ustvarja namena ali nenamena vtisa, da obstaja razlika med nami, bodisi v borbi za našo stvar, v žrtvah ali v sodelovanju za bodočnost jugoslovanskega naroda.

Naslednji govornik je bil Srđja Prija ki je poudaril, da dasi so mu vstali na Hrvatskem ubili brata, on vendarle ne čuti zato sovražnosti do hrvaškega naroda, ker se zaveda, da to bratsko pobijanje, ki danes dija v zasajeni domovini Jugoslaviji, je umetno vzprijazano po sovražnih namerah naroda, ki so poslali nadenj tolopo banditov, katere so izkolali v svojih fašističnih in nacističnih brutalnostih in strahovladanju. Mladi govornik je pokazal dober nastop in izredno trezno mišljenje, ki je danes velikega pomena.

Slovence je kot govornik zastopal dr. Gorjanc. Govoril je komaj dobrih deset minut, pa je bil medtem mnogokrat prekinjen z odobravanjem, kar znači, da je udaril na struno, ki je vlekla pri ljudeh. Kot vedno, je ponovil, da edina rešitev Slovanstva je v zvezi slovenskih ljudstev. S to njegovo izjavo se je občinstvo strinjalo tako, da so nekateri vstali, da so lažje dali duška svoji odobravanju. Rekel je tudi, da ga grobokopi Jugoslavije so bili razni principi Pavli in drugi, ki so se brigali bolj za lastno korist in lastne žepce, kot pa za blagor celokupnega naroda. Dvorana je glasno pritrdjevala z žvižgi, vzkliki, odobravanjem. In ko je govornik dejal, da se to ne sme več ponoviti v bodočnosti, je bilo pritrdjevanje zopet bučno. Da bi se le r es ljudstvo kaj napčilo iz starih izkušenj!

Pošljite božična darila zgodaj

Poštna uprava opozarja javnost, da že sedaj pričnete kupovati božična darila in jih pošiljati.

Pošta priporoča geslo: Kupite sedaj, skrbno zavijte, napišite natančen naslov, napišite tudi svoj naslov, odpošljite pravočasno. Generalni poštar je namena, da na Božič, 25. decembra poštni uradi ne bodo odprti in da pisma in druge poštna pošiljatve ne bodo dostavljene naslovnikom. Zato je potrebno, da vsakdo pošlje božične dopisnice in zvezke pravočasno, da jih bo mo goče strankam dostaviti pred božičnim dnem.

Minister Trifunović je govoril kot član jugoslov. vlade. V svojem precej dolgem govoru je posegel nazaj v zgodovino ideje jugoslovenstva ter orisal potek dogodkov, ki so končno rezultirali v ustanovitvi države Jugoslavije, katere, je rekel, bo gotovo zopet oživljena in ojačena v lepšem bratskem slovanstvu in evropskih deželah sploh. Svoje mnenje o Rusiji je podal v anekdoti o Črnogoru, ki je na vprašanje koliko duš šteje njegov narod odgovoril, da "nas i Rusa ima sto petdeset milijona." Na zopetno vprašanje koliko je Črnogorcev brez Rusov, je možak dejal, da brez Rusa ni Črnogorec. Te resnice se morajo slovenski mali narodi danes bolj zavedati kot kdaj, zakaj odino, v skupnosti Slovanov tli upanje za lepšo bodočnost tega velikega ljudstva. Minister Trifunović se tega očividno zaveda in mnogi drugi z njim vred.

Program je bil zaključen z živo sliko: Zaslužjena Jugoslavija, ki je napravila na občinstvo velik vtis. Obenem je bila zapeta pesem "Hej Slovani" kateri se je pridružil tudi občinstvo. Živa slika je obstajala iz skupnega nastopa narodnih n oš, sokolov in simbolizirane Jugoslavije. Slovence so prišlo v narodnih nošah, a med vsemi je bila ena edina slovenska avba. Tako je Miss Kaplja poskrbela, da je bilo vidno, da smo tudi Slovenci sodelovali pri proslavi dneva ujedinenja.

Vodja programa Mr. Pavao Perić je poveljal izvršiti svojo nalogo in tudi povedal marsi katero resno besedo ko je občinstva predstavil posamezne umetnike, govornike in skupine.

Služaj je hotel, da je baš medtem ko se je jugoslovanski živeli zbirali k proslavi dne-

(Nadaljevanje na 3. str.)

RAZPRODAJA SLOVENSkih KNJIG po zmerni ceni

Po 50c zvezek
Andrej Ternovec (Ivan Albrecht)
Blagajna Velikega Volvoda (Frank Heller)
Belo noči mali Junak. (Dostajevski)
Filozofska zgodba (Aleks Jirasek)
Gospod Fridolin Zeina in njegova družina (Er. Mikšički)
Kaj je to Malcaro sanjalo (V. Korlenko)
Na razlilnih potih (Franc Frisch)
Peter Pavel Čavar (Dr. I. Frejlich)
Pravica mladitva (Vladimir Levstik)
Silva Dorianne Gray (Oscar Wilde)
Vseeno žive v vseh (Prosper Mirima)
Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Dostajevski)

Po 70c zvezek
De Obrida in Bitolja (Ivan Mikšič)

Po 75c zvezek
Belteger (Arfur Bernjode)
Dostan prapozna (James Oliver Curwood)
Po strani klobuk (Damiir Felgel)
Zlati Pustar (Sincelar Gluck)
Bela Metja (O. E. Frich)

Po \$1 zvezek
Ugrabljeni milijoni (E. G. Seliger)
Veritica (Pater Kajetan)
Silva (H. S. Thompson)
Rudarstva balada (Marija Majerjeva)
Prigodno ščelica Majo (Waldemar Banacel)
Poginjeni otok (Anstole France)
Pisane zgodbe (Janko Kac)

Po \$1.25 zvezek
Skritvinski stopenje (Pavel Keller)
Po \$1.50 zvezek
Zlota in kuren (F. M. Dostajevski)
Tigrovi zobje (Maxwell Lubiano)
Kristof Dimac (Jack London)
Misterija (Gustave le Rouge)

Po \$2.50 zvezek
Vilnava repatica (Vl. Levstik)

Naročite pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

Državniška modrost.

Ko je predsednik Roosevelt določil prvih tisoč milijonov dolarjev za obrambo dežele, so z raznih strani začeli kritični nanj: — Kam bo prišla dežela? Čemu ti brezpotrebni stroški? Saj ne preti Ameriki nobena nevarnost, niti od Japoncev, niti od Nemcev.

Besede teh ljudi so bile tako prepričevalne, da jim je marsikdo verjel.

Toda predsednik se je predbodro zavedal nevarnosti, ki preti Ameriki, dasi je dežela oddaljena par tisoč milj od Evrope, dočim se na severnem delu Azije skoro dotika.

Zdaj je šele povsem jasen peklenjski načrt fašistične Nemčije in Japonske.

Evrope se je Nemčija že skoro polastila, Japonska naj se polasti Azije. Če bi ta načrt uspel, katera sila bi bila kos tej kombinaciji?

Ameriške vojne priprave bodo kmalu v popolnem zagonu.

Takoj po japonski vojni napovedi, se je ves narod strnil za predsednikom ter poveril svojo usodo njegovi državniški modrosti. Ni je poveril napačnemu, pač pa pravemu možu, čigar ime bo slovelo v zgodovini kot ime rešitelja civilizacije pred barbarstvom.

Dogodki pretekle nedelje so odprli vsemu ameriškemu narodu oči.

Vsa egačnost in omahljivost se je umaknila odločnosti in močnatosti.

Narod je spregledal in se zavedel nevarnosti.

Zavedel se je nevarnosti, pa ne trepeče pred njo in se je ne boji.

To dejstvo je svetel žarek v temi, ki je svet obdala.

Druga svetovna vojna.

Svetovni narodi so razdeljeni v sedanji borbi takole:

Zavezniki:

Australia, Belgija, Kanada, Kitajska, Costa Rica, Kuba, Češkoslovaška, Dominikanska republika, El Salvador, Svobodna Francija, Velika Britanija, Grška, Guatemala, Haiti, Honduras, Nizozemska Indija, Nova Zelandija, Nikaragva, Norveška, Panama, Poljska, Južna Afrika, Sovjetska Rusija, Združene države in Jugoslavija.

Osiščje:

Finska, Nemčija, Madžarska, Italija, Japonska, Mančukuo, Romunija in Slovaška.

Od zaveznikov držav so El Salvador, Honduras in Panama napovedale vojno samo Japonski.

Proti Nemčiji, Italiji in njenim zaveznikom, ne pa proti Japonski so: Belgija, Češkoslovaška, Grška, Norveška, Poljska, Sovjetska Rusija in Jugoslavija.

In prišlo bo, da boste samo dve stranči: ves svet proti brutalnosti in osvajanju osišča.

REDEFENSE
BUY UNITED STATES WAR BONDS
V tem času narodne stvari potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno Defense Stamps in bonds.

DAJTE KNJIGO ZA BOŽIČNO DARILLO

V slovenščini spisano :

ŽIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v njej je v tridesetih dolgih poglavjih opisanih trideset rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovstvu do današnjega dne. Knjiga je verno sročila našega življenja in trpljenja, in kadar jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ - 413 STRANI V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

V angleščini spisane :

BOŽIČNO DARILLO za MLADENICA, KI SE ZANIMA za TEHNIKO THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehaniko znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah kaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Poneč vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele počenli, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb. 576 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Knjiga za lovce, ribiče in ljubitelje narave

IZŠLA JE NOVA KNJIGA V ANGLEŠČINI O ŽIVljenju AMERIŠKE DIVJACINE POD NASLOVOM

AMERICAN WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, ribičev na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvo je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje izšlo v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z velikim bralov, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribe, ker so v knjigi našteje vse ribe, ki žive v AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in priporočanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesave, ptice, ribe, kače in živali, ki so ravnatelj na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročite pri: KNJIGARNI Glas Naroda

216 West 18th Street New York

R. URBAN:

Kratka Dnevna Zgodba

Estonščina

"Jeziki so premoženje," je dejal nekdo od družbe, ko smo po kosilu začeli piti turško kavo.

"Včasih so pa mrtvo premoženje," je odvrnil neki gospod Giliar. "Jaz na primer, sem se nekod, ko sem bil še mlad, za žive in mrtve učil estonsčine, in nisem imel kasneje nikdar prilike, da bi se bil okoristil z njo."

"Po čemu pa se potem niste rajši učili kakšnega svetovnega jezika?" je hotel vedeti naš gostitelj.

"Da vam to pojasnim," je dejal Giliar "je pa treba, da vam povem lično zgodbo. Takrat sem bil še neznan, trgovski sodnik, ko sem nepričakovano podedoval precejšnje premoženje. Neki stric, ki je bil umrl v Revalu, mi je zapustil vse svoje imetje. In tako sem se odpravil na svoje prvo večje potovanje in sem se odpeljal na Estonsko. Seveda nisem niti od daleč mislil, da bi bil ondaj ostal, marveč sem sklenil, da si s podedovanim premoženjem v domovini uredim svojo trgovino. Prišel sem v Reval, sem se naselil v strničvo stanovanje, saj moj stric ni bil oženjen. A že ko drugi dan po svojem prihodu sem srečal svojo usodo. Prišel sem bil vpravo do notarja in sem videl nčesa pred seboj — in še nekaj: rokavico, ki je osamljena ležala na cesti. Malo bolj naprej pa je bilo žensko bitje s prekrasnimi nogami dalje. Pohabl sem rokavico, stekel sem za gospodično in ji izročil najdbo. Prijazno se je nasmehnila in rekla nekaj česar pa nisem razumel. V tem hipu, ko sem zagledal njen ljubki obrazek, sem se zavedal, da ho odšel hudo z zmenoj.

"Ali govorite po naše?" sem jo naprosil.

Gospodična je odmajala z glavo in je spet nekaj nerazumljivega spregovorila. V tem mestu pa živijo razen Estoncev tudi še Nemci, Rusi in Švedi. Jaz pa sem razen materinskega jezika le še francosčine lomiti. "Ali govorite francosko?" sem vendarle še bolj malo zaprosil, a lepota je spet z obžalovanjem odkimala. Zadel me je prijazen in tople pogled, potem sem strmel za njo z bridkostjo v srcu. Mahoma me je prvič presnilo čustvo velike ljubavi, ki vas premaga. Sledil sem gospodični, dokler ni izgubila v lepi vili. Zapisal sem si cesto in hišno številko, in je imel veliko modro trdiko za gospode. Imel je hčer z imenom Anna, ki ji je bilo 18 let in ki se ni bila poročena. Drugo jutro sem si dal po nekem tolače napisati v estonsčini pismo s približno tole vsebino:

"Oboževala Pogled v Vaše lepe oči je bil že dovolj, da sem se naučil občutiti ljubezen. Cenjena Ana bodite vendar moja žena! Čez štiri tedne pridem da Vas zasnuhim — Tisti gospod z rokavico včeraj."

To pismo sem s krasnimi vrtnicami vred poslal v vilo. "Zakaj pa niste, kar sami šli tja?" je vprašal eden od gospodov.

Ker nisem znal niti besedice estonsčine, je odvrnil gospod Giliar in nadaljeval: "Sklenil sem bil, da se bom v teh štirih tednih naučil tega jezika. Zame se je začela resnično bridka doba. Vedeti morate, da spada estonska k družini uraltajskih jezikov, ki niso niti

malo v sorodu z evropskimi in klasičnimi jeziki. Zatorej učenje teh jezikov ni kar tako za človeka naših krajev. Gulil sem se ko nor. Od sedmih zjutraj do deseti dopoldne sem se učil besed od pol 11. do 1. ure popoldne. Popoldne sem od 2. do 4. bral estonsko čtivo, od 4. do 6. pa sem estonsko pisal. Ob 7. zvečer je prišel k meni učitelj, ki se je učil z menoj do 11. zvečer. Že čez teden dni me je začel lomiti krč, da sem se ob vsaki priliki jokal in sem svojega učitelja ven vrzel. Ko sem si živčno opomogel, sem dobil nekega dijaka, ki me je nadalje učil v skrivnosti jezika. To je bilo zoper subopajno učenje, in je vsak dan popil pet do šest litrov vina na moj račun. A zato je bil pa ves dan pri meni in pogovarjala sva se v estonsčini. Saj mi je bilo mnogo lažje, da sem se na ta način učil. Vendar sem navzlic temu jako sluhel, pončim nisem mogel nič več spati in videl sem večkrat bele noštave, ki jih sploh ni bilo. Saj ne vem, kaj me je bilo takrat bolj zdelalo, ali hrepenenje po svoji oboževanki, ali pa nečje toza nesrečnega jezika. Vsak dan sem Ani poslal šopek krasnih cvetlic. Z nekaterimi krizami so minili ti štirje tedni in prav do

Trgovske in vojne ladje ter njih tonaža

Zdaj, ko dan na dan čitamo vesti o potopitvah vojnih in trgovskih ladij, pogosto srečavamo izraze kakor deplacement, tonaža ter bruto in neto registrske tone. Pod temi izrazi se laik težko kaj predstavlja. Ve sicer, da pomeni tonaža neko mero, s katero se določa ladijske velikosti, toda manjka mu merilo, da bi si lahko prav predstavljal njihove resnične dimenzije.

Tu je treba v prvi vrsti omeniti, da se vojne ladje normalno označujejo z drugo velikostno mero, kakor pa trgovsko brodovje. Vojna ladja je edini, ki tvori s svojo posadko čred neki organizem, ki se časovno bistveno ni ne izpreminja, dočim so trgovski parniki v tem pogledu zelo labilni. Prazna trgovska ladja ima povsem drugo težo kakor pa vrhoma nатовorjena. Ze iz tega se vidi, da je pri trgovskih ladjah njih tovarnost njih prostornina najbolj merodajna za presojanje velikosti. Če pravimo, da ima neka trgovska ladja na primer 100 ton, pomeni to, da je pri trgovskih ladjah njih tovarnost njih prostornina najbolj merodajna za presojanje velikosti. Če pravimo, da ima neka trgovska ladja na primer 100 ton, pomeni to, da je pri trgovskih ladjah njih tovarnost njih prostornina najbolj merodajna za presojanje velikosti.

Izraz tona je že precej star. Izvira iz srednjega veka in je nordijskega porekla. Stare hanseatske ladje, ta je misljena je prvi vrsti trgovinska mornarica starih nemških mest Hamburga, Bremenja in Lubecka, so pamreč morale svoje tovore na nekakšne sode ali kadi, ki so držale nekako po 120 do 180 litrov naše današnje mere. Te kadi — večinoma so z njimi odmerjali sol in vino, ki so ju vozili iz Francije in Španije v severne dežele — so imenovale tone. Ker je morala imeti v strogem redu hanseat, mornarice vsaka ladja število takih

bro sem uspel. Že sem znal precej dobro po estonsko kramljati. In prišel je dan, ko sem spet stal pred ono vilo. Služkinji sem izročil svojo posetnijo in čez nekaj minut nato sem bil že pri gospodu Uprjaniju. Z izbranimi besedami sem mu začel predavati, kar sem se bil na pamet naučil. Ko sem ob koncu svojih besed omenil, da sem premožen, mi je gospodar mahoma prestrigel besede:

"Zakaj pa tega niste koj povedali?" je vzkliknil v moje največje presenečenje s českim poudarkom. "Mi smo češka družina in pri nas se le češko govori. Če bo moj hčerki Ani prav, se lahko vzameta. A prej se morate sveda naučiti češčine."

"Prav, sem vzkliknil, "Jutri se spet odlašim — pa sem bil zunaj. Po čisti sem tako hitro tekkel, da so se mi ljudje strahoma izogibali. Še isti večer sem vstopil v vlak, ki me je peljal v domovino.

"Pa gospodična?" je nekdo vprašal.

"Zaradi zdravja sem se ji moral odreči," je dejal gospod Giliar z vzdihom. "Zakaj če bi se bil po tem nastalem točnu z estonsčino začel učiti še češčina, bi bil brez dvoma zno-rel."

ton, ki jih je bila v stanju prevažati, natančno zabeleženo, ali registrirano v skupnem mornariškem seznamu, so začeli označevati prostornino ali tovarnost ladij po "registrskih" tonah.

Označevanje velikosti ladij po registrskih tonah torej po njihovi prostornini, se je potlej ohranilo skozi vsa stoletja do današnjih dni. Razlika je le v tem, da je bila registrska tona kasneje malo drugače izbrana. Ko je namreč angleška vlada vpeljala za vsa angleška trgovinska mornarico obvezno izmeritev ladijske prostornine pri vseh tovarnih in potniških ladjah, izveniš manjših ribiških ladij, so vzeli za osnovno mero prostorninski čevlji. Pri vsaki ladji se na podlagi posebnih formul izračuna ves tovarni prostor v čevljih in to število deljeno skozi 100. pove potlej ladijsko prostornino v registrskih tonah. Registrska tona znaša torej 100 prostorninskih ali kubičnih čevljev.

Zdaj je treba poudariti samo še razliko med bruto in neto registrskimi tonami. To nista nikakšni novi meri, ampak je v njih skrita samo porazdelba ladijskega prostora v tisti del, ki se lahko uporabi za tovor, ter v del, ki ga potrebuje ladja sama za sebe v obratu. Za zaračunavanje različnih prevoznih taks, kapalskih ter pilotskih pristojbin je namreč merodajna tista ladijska prostornina, ki se lahko založi s tovorom, od katere ima torej ladja svoj zaslužek, ne pa tudi tiste prostori, ki služijo za bivanje ladijske posadke. Ako od celotne, od kosmate ali bruto prostornine ladje odštejemo ta del, ki je za ladjo nedonošen, potlej nam ostane njena neto ali čista tonaža. Od te je v prvi vrsti odvisna tudi ladijska vrednost. Jasno je, da imajo potniški parniki, ki potrebujejo poleg običajne posadke tudi veliko števila strez-

nega osebja, pri isti bruto tonazi manj neto ton, kakor pa tovarni parnik.

Merjenje ladij po njihovi bruto in neto tonazi je posel, ki je poverjen posebnim mornariškim uradam. Ladijska tonaza se potlej zabeleži v posebnem izmernem pismu ali certifikatu, ki velja za nekakšno osnovno legitimacijo ladje, s katero se lahko izkaže in po kateri se ji zaračunavajo tudi različne pristojbine po lukah širom sveta.

Zanimivo je, da imajo poleg običajnega izračunavanja ladijske neto tonaze veljavnost tudi še posebni predpisi, po katerih zaračunavajo ladijsko neto tonazo nekateri prekopi in reke, ki so privatna last, ali pa se vsaj vzdržujejo v privatni režiji. Tako na pr. velja za določitev neto tonaze ladij, ki plovejo skozi Šueški prekop posebno pravilo. Prav tako imajo svojo mero za določevanje tonaze tudi Panamski prekop, mednarodna donavska komisija, ter mnogi prekopi in reke zlasti v nordijskih državah.

Pri vojnih ladjah, ki so kakor že rečeno, po svojih izmerah in tovoru popolnoma stalne, je seveda prostornina postranskega pomena in se zaračuna tudi njih velikost ne določa na tej osnovi ampak samo po njihovi celotni teži. Ker je teža ladje zmerom enaka teži vode, ki jo ladja izpodrine, se vzame prav ta izpodrinjena voda — "displacement" kakor se imenuje ta efekt, kot osnova za ladijsko velikost. Tisoč-tonska vojna ladja torej nima prostornine tisoč ton, ampak znaša toliko njena celotna teža. Desettisoč-tonska križarka je torej po vnanosti mnogo manjša od enako velikega trgovskega parnika. Prav tako se tudi posamezne edince vojne brodovja iste tonaze, lahko po velikosti zelo razlikujejo med seboj, po tem pač, koliko teže odpode pri tej ali oni na teži njenih oklepov.

JUGOSLOVANSKI DAN V NEW YORKU

(Nadaljevanje z 2. str.)

va ujedinjenja Jugoslavije, zadela Japonska zahrbtni udarec Ameriki. Kot Jugoslavija, kot Poljska, kot Francija, kot vse druge države, ki jih je pomandral fašizem in nacizem, tako je tudi Amerika dobila nož v hrbet, ko so se vršila pogajanja za preprečitev vojne z Japonci. In danes, ko to pišemo, smo že v vojni z Nemčijo in Italijo, ki sta tudi napovedali Ameriki vojno. Hitler je gotov, da bo osiše zmagalo, vsaj Nemcem tako trobi, a Nemci lahko gledajo proti Ru-eiji in se vprašajo, zakaj nimamo še Moskve, Leningrada, kavkaških oljnih vrelcev?

Morda jim misli pravi podariti Ameriko, da potolaži njih furijo, ki mora enkrat izbruhniti, zakaj nacijski banditi bodo enkrat vseeno toliko zredčeni, da bo tisto nemško ljudstvo, ki ima še kaj razuma in glovske dostojnosti, prišlo do besede v Nemčiji, kateri danes vlada pruski militarizem in pa organizirana banda demoraliziranih pripadnikov Hitlerja, ki je sicer le figura, katero kažejo svetu, da tako skrivajo pravo masino, ki deluje sistematično, da se uniči in podredi ter razkropi Slovence, pa ki bo kljub temu ostal v zgodovini kot svarilni znak, katerega Slovani ne smejo nikdar pozabiti, če hočejo živeti kot svobodni narodi.

Naš dan ujedinjenja nas je združil tudi z Ameriko, dobila je tisti udarec, borila se bo in mi z njo, za isto stvar, in upajmo, da nam bo ta naša velika skupna borba prinesla kmalu res pravo ujedinjenje in mir vsemu človeštvu.

This Year... Give the gift that signifies America is not to be caught napping. DEFENSE BONDS STAMPS

Južna Amerika ni varna pred napadom

V Newark, N. J., se je vršilo veliko glasovanje pod geslom "Smash Hitler", ki so ga skupno sklicale CIO in AFL unije.

Kot glavni govornik je nastopil governor države New Jersey, Charles Edison, ter rekel med drugim naslednje:

— Noben Amerikanec, če je količak pri pravi pameti, ne

bo trčil, da Hitler ne bo v slučaju svoje zmage vprizoril vojaškega napada na Južno Ameriko, Kanado ali Alasko. Vsled tega je absolutno potrebno, da dobe Hitlerjevi sovražniki čimveč ameriških potrebščin, predvsem seveda najrazličnejšega orožja in municije.

Konci svojega govora je izjavil Edison, da je ponosen, ker sta dve konkurenčni delavski organizaciji priredili tako sijajno demonstracijo.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihrani nepotrebnega dela in stroškov, Vse prosimo, da skušate naročnino pravočasno popraviti. Pošljite naročnino pravočasno nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa katerikoli izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam lažje potrdilo še plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin	Cleveland, Anton Bobek, Chas. H. Unger, Jacob Reznik, John Sigurd
COLORADO:
Fueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bayak	Grand, Anton Nagode
Loraln, Louis Belant, John Kumb
Youngstown, Anton Kikar
INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupancic	OREGON:
Oregon City, J. Kohlar
ILLINOIS:
Chicago, J. Berila
Chicago, J. Fehlan (Chicago, Otero in Illinois)	PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jovnjak
Conemaugh, J. Brucovna
Coverdale in okolice, Mrs. Ivan
Eugene
Joliet, Jennie Ramblich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Mark Wajack	Export, Louis Capaniti
Farrell, Jerry Obara
Forest City, Math Kumb
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Wencelach
Imperial, Vence Paleich
Johnstown, John Polanec
Krayn, Ant. Taulicj
Luzerne, Frank Balloca
Midway, Joud Zost
Pittsburgh in okolice, Philis Prager
Steeltown, A. Hrep
Turtle Creek, Fr. Schiffr
West Newton, Joseph Jovan ...
MARYLAND:
Kittanning, Fr. Vodoptre	WISCONSIN:
Milwaukee, West Alia, Fr. Mark
Sheboygan, Joseph Kumb
MICHIGAN:
Detroit, L. Plagkar	WYOMING:
Rock Springs, Louis Tachar
Diamondville, Joe Koma
MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukantich
Elly, Jos. J. Peschel
Bretsch, Louis Goula
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Fovle	Vsak zastopnik tudi potrdilo za svoje, katere je sprejel. Zastopnik je po priporočilu.
MONTANA:
Roundup, M. M. Panisp
Wameo, L. Champa	UPRAVA "GLAS NARODA"
NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick	
NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Mari Bernina
Little Falls, Frank Maslo
Worcester, Peter Hodo	
OHIO:
Barberton, Frank Treha	

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

147

"Nesmisel! Pozabil si, da stoji za nami Rusija. Neomajno sem prepričan, da pomeni naše dejanje konec zatiranja, konec suženjstva. Če si drugačnih misli, zataji mas in hodi svojo pot. Zolč se mi razliva, ko te poslušam."

Princip je zbežal, da mu ne bi bilo treba poslušati Iliče. Iliče je krenil pot domov. Skrivaj se je ozrl pod posteljo. Skatla je mirno in nedolžno stala ob zidu. Sklenil je, da ne zine pred Principom in čestitimi zarotniki ničesar več proti atentatu. Saj ga ni bilo več moči preprečiti. "Karkoli rečem," je mislil Iliče, "vse je zaman. Vsaka beseda jih samo potrjuje v mnenju, da se obojavljajo iz strahopetstva. Nič več o tem! Konec premišljevanj! Konec življenja! Morda je kar dobro tako."

Šestnajstletni mladenič, ki je bil njih vodja, so ponosno hodili po mestu, ponosno sedeli v kavarnah in slaščičarnah ter nestrno pričakovali velikega dne. Ali ni nihče videl ter šestnajstletnikov? Jih ni nihče opazoval? Nihče ni videl in opazoval ostalih zarotnikov, gimnazijcev Principa in Grabeža, škotavca Čubriničeva, učiteljskega kandidata Iliče? Ali ni nihče videl, nihče opazoval njihovega skrivnega shajanja, njihovih izdajalskih prevratnih pogledov, ki so se venomer plasi odkritja? Ne, podoba je bilo, da jih nihče ne vidi, nihče ne opazuje. Potiorkovi beriči, ki so prej nekaj let kakor besni divjali po Sarajevu, so bili mahoma slepi in gluhi.

Samo mestni glavar v Budimpešti je menda daleč videl in marsikaj slutil. Vprašal je svojega načelnika, ministra notranjih zadev, ali ne bi kazalo obdati prestolonaslednika v Bosni z živim zidom budimpeštanskih tajnih policistov. Slušati je, da so se veleizdajalski življenji zarotili in hočejo izvršiti na visokega gospoda atentat. Minister je priklimal in naročil mestnemu glavarju, naj odbere tri ali štiri najboljše detektive.

"Tri ali štiri — to pač ne bo zadostovalo," se je nasmehnil mestni glavar.

"Koliko bi stala izdatna zastražitev?" je vprašal minister.

"Vsaj sedem tisoč kron, ekselencija; morda celo več."

"Takšno vsoto notranje ministrstvo ne more nakazati," je rekel minister.

"A vprašal bom skupno finančno ministrstvo, ki upravlja Bosno, ali dovolijo ta izdelek."

Vprašal je Bilinskega. Finančni minister je oddal vprašanje knezu Montenuovu; česarjev prvi višji dvornik naj odloči, ali hoče dvor financirati varnostne ukrepe. Ogorčen je rekel, da ni vse eno, ali je tisti, ki potuje, nadvojvoda ali cesar.

Mestni poglavar v Budimpešti je dobil nalog, naj pošlje v Bosno tri ali štiri izmed najposobnejših budimpeštanskih detektivov.

Franc Ferdinand ni zvedel o tej vmesni igri ničesar. Nobeno svarilo ga ni več doseglo; nihče se ni upal posvariti prestolonaslednika, ki se je kar najslabše volje odpravljaj na pot. Tudi Zofija ga ni več svarila s težkim srcem se je bila začela vdala v to, česar ni mogla izpremeniti.

Dne 28. junija sta se Franc Ferdinand in Zofija v Ohlomu poslovila od svojih otrok. Maks, dvanaestletni sin prestolonasledniške dvojice je imel čez nekaj dni izkušnjo.

"Upam, da napravi veselje," je pri slovesu rekel Franc Ferdinand in objel otroke. Iliče je namen, da se po vrtnitvi iz Bosne odpelje z njimi v Bluehrbach.

Sklenjeno je bilo, da bo potoval prestolonaslednik preko Trsta, od onod pa po morju preko Pulje, Metkoviča in Mostarja v Sarajevo. Zofija naj bi se peljala čez Ogrsko. Do Dunaja sta imela skupno pot.

Potovanje se je začelo z neveselostmi. Franc Ferdinand ni mogel uporabiti svojega salonskega voza, ker se je bila ena izmed starih osi razgela. Prestolonasledniška dvojica je dobila oddelek prvega razreda v vozu, ki je tovoril tudi manj visokorodne potnike. Franc Ferdinand se je obregnil nad to neprijetnostjo z besedami:

"Nu, potovanje se res lepo začinja! Na Dunaju, kjer je ostal samo dve uri, se je poslovil od Zofije: "Zdaj upam, da dobim salonski voz."

Ko je prišel na južno postajo, je zvedel, da imajo tam samo salonski voz, ki njegova električna razsvetljava ne deluje. Načelnik postaje je javil, da na žalost ni mogel drugega, kakor nadomestiti električno luč s svečami. Po desetih je bilo, topel temen junjski večer. Franc Ferdinand je nejevoljen stopil v salonski voz. Goreče sveče, ki so zalivale voz s somorno poltano, so prestolonaslednika kar prestrašile. Ostal je med vrati in rekel je spremljevalcem:

"Kakšna se vam zdi ta razsvetljava? Kakor v grobnici kaj ne?"

Tisti večer je dal sarajevski župan Fehim efendi Čurčić, nalepiti okle prebivalstvu bosanskega glavnega mesta, v katerem je dajal duška "globoko ukoreninjenim čustvom sinovske hvalečnosti, vdanosti, zvestobe in lojalnosti sarajevskih meščanov do cesarja in članov cesarske hiše." Okle se je končaval s pozivom, naj meščanstvo slavnostno okraši svoje hiše, posebno v tistih ulicah, koder bo vozil prestolonaslednikov avtomobil po poti skozi mesto.

Pred lepaki so se ustavljale gručice ljudi. Iliče in Princip sta pazljivo prebrala okle in krenila na Iličevo stanovanje. "Zdaj vsaj zanesljivo vemo, kako se moramo razpostaviti," je rekel Princip. Dogovorila sta se, kje bo stal vsak izmed zarotnikov. Iliče je pokazal mesta, ki jih je bil določil svojim šestnajstletnikom. Princip se je soglašal z vsem, in to je Iliče presenečalo, ker se je vse dotlej bal gimnazijčevega nasprotovanja.

"Jaz bom ostal na vogala, kjer zavije Franc Jožefova ulica z nabrežja," je rekel Princip. Iliče se je nasmehnil. Glejte si ga! Ta gimnazijec, ki je bil tolikanj ponosen na svoj neromantični in nečuvstveni smisel za resničnost, si je bil izbral kraj, kjer je bil pred petimi leti dijak Žerajčić streljal na generala Varesiniča in se ubil.

"Kdaj razdelimo orožje?" je vprašal Iliče. "Zdaj še ne. Tik pred atentatom. Pri nikomur izmed nas ne smejo najti orožja."

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Polarni psi namesto bernardincev

Zelo veliki, močni, kocasti psi, ki izvirajo njihovo ime bernardincev od samostana sv. Bernarda v Alpah, so rešili sredi večnega snega in ledu visokih gorskih velikih planin. Človek bi mislil, da za te zveste spremljevalce planinskih reševalcev ni nadomestila. In vendar je. Že več let se vsako zimo ponavljajo poskusi aklimatizirati v alpskih gorah polarne pse, ki naj bi nadomestili pretežke in preokorne bernardince. To pa ni tako lahko, kakor bi človek mislil. Zimsko podnebje alpskih gora je za polarne pse premo.

Za gorsko pomožno službo bi bil polarni pes kot ustvarjen. Polarni pes ljubi sneg, pozna vse njegove nevarnosti in najde varno pot tudi skozi največje zamete. V polarnih krajih je neocenljiv spremljevalec človeka, njegov varuh, rešitelj življenja in vprežna žival. V nevarnosti priskoči človeku takoj na pomoč, če pa grozi človeku smrt od lakote, je pasje meso za silo dobra hrana. Dlake polarnega psa daje gosto in toplo kožuhovino, skoraj tako kakor ona polarnega volka, ki mu je pes močno soroden. Požilah mnogih polarnih psov se res pretaka volja kri.

Esquima in beli rejci vzrede mladiče ustreljene volkulje, da bi z njimi osvežili kri svojih psov. Ko se mladi volk udomači, postane iz njega tudi vprežna žival. V tretjem mesecu mu populijsko kremplje, pozone pa tudi ostre zobe. Nikoli pa ga ne hranijo s svežim mesom, ker bi se lahko v njem zadržala divja kri. Pa tudi

polarni psi so divje živali. Če se spopadejo, se večinoma tako zagrizajo drug v drugega, da morajo močnejšega psa ustreliti. Dobre vodnike krđela plačujejo z zlatom. Od vodnika je odvisna varnost vse vprege, on zna držati v šahu tudi vse krđelo. Ponoči, v megli in snežnih metežih najde varno pot, če je le enkrat tekkel po nji. Na ledenih gorah zavoha razpoko in vodi sani varno ob njih, čisto še preden so reflektorji odkrili pretečo nevarnost.

Polarne pse vprežejo že kot mladiče. Tako se navadijo vleči sani in mišice se jim utrjuje. Pozneje ne pomeni polarnemu psu 80 km poti na dan s težkim tovorom, po nepreloženih krajih nobene posebne težave. Najkrepkejši in najinteligentnejši pse vzgajajo že od prvih mesecev za vodnike. Dolge ure jim rejec obrača glavo na desno in levo. Potem se uče tazolečati štiri povelja s pomočjo revolverjskih strelcev. Strel je namreč v snežnem metežu in med lajanjem pasjega krđela večkrat edino sporazumno sredstvo med človekom in vodjo krđela.

Najlažje pse vprega za vodjo krđela. Ti se manj porogezajo v sneg in težjim psom delajo gaz. In vendar vprega pogosto obični v snegu. Potem pridejo volkovi, ki lačni tveganje napad, čeprav jih sprejme ducat mož s salvo iz pušk.

Gorje, če se zdrami tudi v sestradanih psih volja kri, da se obrnejo z volkovi vred proti ljudem. Toda taki primeri so zelo redki. Navadno je po naravi divji polarni pes glo-

boko vdan svojemu gospodarju, ker deli z njim pravično dobro in zlo. Morda je človek od vlekel polarnim psom samo eno — namreč častno mesto v zgodovini človeških odkritij. Saj so polarni psi že pred Pearyjem na čelu sani prvi dospeli na severni tečaj in pred Amundsenom prvi prišli na južni tečaj.

KAČJI STRUP KOT ZDRAVILO.

Uporaba kačjega strupa kot zdravilo ni nič novega, že pred desetletji so ga preizkušali in priporočili resni zdravniki za vsakovrstne bolezni in bolečine. Kot zdravilo za rak je sicer odpovedal, ker ni pokazal neposrednega vpliva na rast rakastih oteklina, vendar pa poudarjajo vsi raziskovalci, ki delajo v tej smeri, da zelo blaži bolečine. Pogostoma zadostuje ena sama injekcija strupa na obočark, da se bolnik za osem do deset dni osvobodi bolečin, ne da bi se pri tem pokazali kakšni drugi neželjeni pojavi, na primer odpor proti jedi ali nagnjenje do uživanja strupa, kakor se to dogaja na primer pri morfiju.

Nadaljnji poskusi so pokazali, da se strup evropskih modrasov v primernih majhnih količinah lahko še uspešneje uporablja v tej smeri nego strup naočark. Uporabljajo ga danes z uspehom tudi za druge bolečine, na primer pri nevralgijah, tiganju, nadihu itd.

V zadnjem času pa so kačji strup poskušali proti padavici. Že pred tridesetimi leti so pri nekem epileptiku iz Texasa ugotovili, da ni imel nobenih napadov bolezn več, ko ga je nekoč pičila kača klopotača. Dr. Spangler iz New Yorka je tedaj začel obravnavati epileptike s strupom klopotača in jo o tem leta 1912 obširneje poročal. Potem pa je njegova metoda zapadla pozabljenju in jo je šele južnoafriški zdravnik dr. Simons začel spet uporabljati. Preizkušal je strup drugih kač. Po mnogih poskusih je prišel do prepričanja, da vsebujejo kačji strupi različne snovi, ki vplivajo na epileptične napade tako, kakor niso vplivali doslej nobeni drugi pripomočki. Dr. Simons poroča, da je pri poskusih z več sto epileptiki imel neuspeh samo v 4 odst. vseh primerov.

Treba je seveda še mnogo poskusov, da bodo dognali, ali niso Simonsova pričakovanja preoptimistična. Postopek je preveč preprost, da bi drugi zdravniki ne imeli malo nezaupanja do njega. Simons uporablja kačji strup, ki ga danes tovarniško "pridelujejo" v podobni injekcij, in sicer vbrizgava pacientom spočetka pod kožo enkrat na teden komaj odločne miligramne tega strupa.

Pozneje narase količina strupa na 1 do 2 miligramov in sicer le v primeru, če je pacient prenesel prve injekcije brez hudih posledic. Težjih reakcij sploh ne sme biti in jih dr. Simons doslej tudi ni imel. Majhna vnetja na mestih, kjer je izbršil injekcijo, se včasih pojavijo, pa so brez pomena. V štirindvajsetih urah izginejo. Napadi padavice se v začetku zdravljenja sicer malo pomnožijo, kmalu pa dobe lažje oblike. Celotno zdravljenje traja običajno pol leta, tako da je treba nekaj potrpljenja tako s pacientom, kakor tudi z zdravniškove strani.

Razveselite za Božić svojega prijatelja!

Pošljite nam \$2.— in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošiljali tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA",
216 West 18th St., New York

Pošljite za _____ meseca(cev) "Glas Naroda" na naslov: _____

Moje ime je: _____
Moj naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričnite pošiljate dne _____

Za 4 mesece \$2.—
Za pol leta \$3.—
Za celo leto \$6.—

PSI KOT VOJAKI NA BOJIŠČU.

Med mnogimi zanimivimi prihodnjimi iz državljanske vojne v Španiji je za poznavalce in ljubitelje psov zanimiva vest, ki jo je prinesel neki uslužbenec Havasove agencije. Med napadom vladne vojske pri Villaverde so se poglavi vojaki iz strelskih jarkov v spremstvu krepkih volčjakov. Pred sovravnimi strelskimi jarki so izpustili pse na stražo. Volčjaki so planili na stražo, jih podrli na tla in večinoma tako razmesarili, da se niso mogli več ganiti. Psi so bili zelo dobro zdresirani in svoje gospodarje so ubogali, ne da bi lajali.

Mnogi ljudje so ob tej vesti mislili, da gre za prvi primer, ko so rabili pse na bojišču kot vojske. To pa ni res. Verni stražarji človeških bivališč so že v prejšnjih časih igrali vlogo vojakov. Tako je bila osvoboditev Amerike po Špancih olajšana prav s tem, da so na Indijance naščuvali dresirane pse. Posebno sloveč je bil pasji polk, ki ga je imel Vasco Nunez in ki je baje uničil nad 2000 Indijancev. V bitki pri Caxas maleci je bil v prvih vrstah Pizarrove vojske oddelek psov, ki je napadel Peruance tako srdito in uspešno, da je španski dvor odmeril tem psom iz hvalečnosti plačo, kakor so jo dobivali vojaki. V resnici so pa dobivali plačo gospodarji psov, ki so psom privoščili samo pri-

boljšek v hrani. Na drugi strani so pa segli Peruanci po istem sredstvu in zdresirali so pse proti Špancem. Tako so se v starih časih bile prave pasje bitke.

Ko je pozneje izbruhnil upor suženjev na otoku Jamaici, so Angleži zopet uporabili pse proti upornikom, ki so jih dobili z otoka Kube. Na tem otoku so nakupili krđelo bojevitih psov, ki so jih rabili Španski vladar Karel V. pripravljali ci proti Indijancem. Tudi angleška zgodovina pripoveduje o bitkah, v katerih so se udeležili škotski psi. Ko se je špana vojni pohod proti Francu I. je poslal angleški kralj Henrik VIII. na pomoč tudi 400 velikih psov.

V 16. stoletju so uporabljali pse v bitkah tudi Piemontezci. Imeli so jih razdeljene na skupine po 200. Psi so se dobro obnesli v gorskih krajih in za to so jih jeli kmalu v isto svrho uporabljati tudi Švicarji. Dobro so zdresirali pse za boj. Finci, ki so jih naučili skakati konjem v nozdri.

Konj, ki mu je zasadil pes zobe v nozdri, se je od bolečin takoj zgrudil in tako je postal jezdec na njem nesposoben za boj. Tudi zgodovina starega veka omenja pse v vlogi vojakov. Rimski naravoslovec Ulinius govori o psih kot zelo dobrih pomočnikih v boju, ker se izkažejo zlasti zato, ker nikoli ne izpuste svojega plena in nikoli ne zbeže.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES osiroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER. ako je vam le priročno

PEVSKIM ZBOROM POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50
ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET, moški zbori 50

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica: Oj, moj šolci, o šolci;
Kam mi, fantje, drev v vas pol-
demo 50

OSKAR DEV:
Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tvoj gre; Šolci; Moj očka; Ma konjčka dva; Dobro sem plasec; Slovo; Je vplnila luč 50

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 50
Vso noč pri potoci 50
Jurčeva 50
Hodi Mica domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 50

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrice; Po gradini 50

FERDO JUVAČ:
Zjutraj 50
Slovanska 50

PETER JEREJ: Pella rola; VASILIJ MIRK: Podoknica 50

ZORKO PRELOVEČ:
Ko so fantje proti vasi šli 50
Le enkrat se 50
Slava delu 50

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potkan ples 50

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerih smo znižali cene:

Ameriška slovenska lirica (Holmar) 50
Orlovske himne (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Kari Adamič) 50
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) 50

V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) 50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 50

Dve pesmi. (Prelovec) za moški zbor in solo 50
Naši himni, dvo glasno 50
Gorski odmevi. (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 50

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburistični zbor (Bajuk) 75
Som šel na planince, (Bajuk), podpuri 50

ZA CITRE:
Podkaj za citra, — s zvezki — (Kozeljki) 50

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Karačnica — 50
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič 50

FANTJE NA VASI, 18 narodnih pesmi za moški zbor, Ciril Pregelj 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.